

Gdańsk, 12 maja 2021 r.

Stanowisko Pomorskiej Rady Oświatowej w sprawie sytuacji uczniów z doświadczeniem migracji

Pomorska Rada Oświatowa, reprezentująca różne instytucje i środowiska Pomorza: jednostki samorządu terytorialnego każdego szczebla, szkoły wyższe, szkoły i placówki oświatowe wszystkich etapów edukacyjnych, instytucje oświatowe, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców, rodziców, uczniów, media oraz związki zawodowe, korzystając ze swoich ustawowych kompetencji, uznaje za konieczne wyrażenie opinii w sprawie sytuacji uczniów z doświadczeniem migracji, zarówno cudzoziemców, jak i reemigrantów polskich.

Pomorska Rada Oświatowa podkreśla, iż w polskich szkołach uczy się już ponad 50 000 uczniów niebędących obywatelami polskimi, natomiast w pomorskich szkołach – ponad 4 000, przy jednoczesnym postępującym wzroście tych liczb w okresie od 2015 r. Coraz liczniejsza jest także grupa uczniów, którzy po powrocie z zagranicy napotykają trudności adaptacyjne związane m.in. z funkcjonalnym posługiwaniem się językiem polskim. Rada zauważa, iż w odniesieniu do cudzoziemców, zgodnie z art. 165 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, kształcenie osób przybywających z zagranicy i podlegających obowiązkowi szkolnemu odbywa się na warunkach dotyczących obywateli polskich. Pomorska Rada Oświatowa stwierdza, że realizacja zarówno tego obowiązku, jak i obowiązku zapewnienia właściwego wsparcia edukacyjnego dzieciom polskim powracającym z zagranicy, jest poważnym wyzwaniem dla szkół i placówek oświatowych w Polsce.

Zapewnienie dzieciom i młodzieży z doświadczeniem migracji równych szans w edukacji – z uwagi na różnice programowe, językowe, kulturowe oraz proces akulturacji, któremu podlegają zarówno uczniowie, jak i całe środowisko szkolne – jest zadaniem trudnym. Rada z niepokojem zauważa brak zainteresowania oraz interwencji rządu w obszarze nauczania uczniów cudzoziemców i reemigrantów. Brakuje m.in. diagnozy potrzeb związanych z doskonaleniem zawodowym nauczycieli pracujących z tymi uczniami oraz ukierunkowanego na ich rzecz doradztwa metodycznego. Wykluczenie edukacyjne uczniów z doświadczeniem migracji może prowadzić do ich przyszłego wykluczenia społecznego, marginalizacji czy też gettoizacji. Takim zjawiskom należy przeciwdziałać, a środowisko szkoły z założenia powinno stanowić miejsce skutecznej integracji cudzoziemców i rozwijania ich kapitału społecznego, nabywania kompetencji kulturowych i obywatelskich oraz budowania tożsamości lokalnej.

W związku z powyższym, Pomorska Rada Oświatowa, dostrzegając obecne i planowane na poziomie regionu systemowe działania regionalnych pomorskich placówek doskonalenia nauczycieli, a także jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych oraz organizacji pozarządowych, uznaje jednak za konieczne, na co wskazują wnioski wynikające z raportu Najwyższej Izby Kontroli z 18 czerwca 2020 roku, wdrożenie na poziomie kraju systemowego wsparcia szkół i placówek w zapewnieniu optymalnych warunków kształcenia

uczniów z doświadczeniem migracji, w tym rozwoju niezbędnych kompetencji nauczycieli m.in. w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego oraz rozwiązywania problemów edukacyjnych, adaptacyjnych i integracyjnych uczniów z doświadczeniem migracji.

Pomorska Rada Oświatowa dostrzega wysiłek nauczycieli, którzy w poczuciu odpowiedzialności i rzetelności zawodowej, pomimo braku systemowego wsparcia ze strony resortu oświaty, są kluczowym ogniwem zaspokajania potrzeb edukacyjnych uczniów z doświadczeniem migracji.

Marszałek Województwa
Mieczysław Struk